

КАФЕДРА НАУК ПРО ЗДОРОВ'Я

ОКРЕМІ ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ПОЛІТИКА, ЕТИКА ТА ЛІДЕРСТВО В ГРОМАДСЬКОМУ ЗДОРОВ'І» МАГІСТРАМ ОНП «ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я» (компонент регіональних і місцевих політик)

Миронюк І.С.

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
Кафедра наук про здоров'я

Ключові слова: політики в громадському здоров'ї, предмет, викладання, магістри.

Вступ. Освітні програми підготовки спеціалістів з громадського здоров'я на другому (магістерському) рівні вищої освіти є доволі молодими в Україні і постійно проходять процес покращення і удосконалення. Так, перші такі програми підготовки у вітчизняних ЗВО почали впроваджуватися лише у 2017-2018 роках у кількох університетах країни [1]. Поштовхом до розвитку цієї освітньої спеціальності стало протягом 2018-2020 років затвердження відповідних Стандартів вищої освіти за спеціальністю «229.Громадське здоров'я» для першого (бакалаврського) і другого (магістерського) рівнів вищої освіти [2]. В той же час, процес гармонізації змістовного наповнення освітніх програм з стандартами ВООЗ-ASPHER для кадрів громадського здоров'я у Європейському регіоні ще продовжується [3]. **Однією з ключових оперативних функцій громадського здоров'я (ВОЗ) є ОФГЗ 6:** Забезпечення стратегічного керівництва в інтересах здоров'я та благополуччя, виконання якої передбачає оволодіння майбутніми спеціалістами у сфері громадського здоров'я спеціальними компетенціями [4].

Мета дослідження: проаналізувати особливості викладання дисципліни «Політика, етика та лідерство в громадському здоров'ї» як обов'язкового освітнього компоненту програми підготовки магістрів громадського здоров'я з точки зору можливості набуття компетентностей для послідувочої реалізації ОФГЗ 6 в практичній діяльності.

Матеріали та методи. Використано структурно-логічний та контент-аналіз. Матеріалами дослідження виступили освітньо-наукова програма «Громадське здоров'я» та робоча програма навчальної дисципліни «Політика, етика, лідерство в громадському здоров'ї» даної ОНП Ужгородського національного університету.

Результати дослідження. Дисципліна «Політика, етика, лідерство в громадському здоров'ї» як обов'язковий освітній компонент обсягом 3 кредити ЄКТС є базовим предметом для досягнення низки програмних результатів навчання ОНП «Громадське здоров'я». Це зокрема, ПРН10. Розробляти та впроваджувати стратегії, політики та окремі заходи у сфері промоції здоров'я, здійснювати ефективну комунікацію у сфері громадського здоров'я з використанням різних каналів та технік комунікації, ПРН12. Здійснювати аналіз ефективності розроблених процедур, інтервенцій, стратегій та політик в сфері

громадського здоров'я та ПРН13. Розробляти та впроваджувати, засновані на доказах стратегії, політики та інтервенції громадського здоров'я із залученням зацікавлених сторін на основі міжсекторального підходу. Відповідно, саме ця дисципліна є основою для набуття майбутніми магістрами і низки фахових компетентностей. Зважаючи, що дисципліна як така складається з трьох взаємопов'язаних складових, на засвоєння питань саме політик у сфері громадського здоров'я робочою програмою виділено 30 навчальних годин: 6 годин лекцій, 4 години практичних занять і досить значний кредит навчального часу виділено на самостійну роботу – 20 годин. При цьому, саме темі 3 робочої програми: «Впровадження та аналіз політики у сфері громадського здоров'я» виділено найбільший обсяг як аудиторного навчального часу, так, що є критично важливим, і найбільший обсяг часу на самостійну роботу студентів – 10 і 12 навчальних годин для денної і заочної форми навчання. Цей навчальний час виділено здобувачам освіти для засвоєння теми самостійного опрацювання: «Регіональні політики в сфері громадського здоров'я. Передові практики.». Самостійна робота студентів за даною темою передбачає розробку проекту регіональної або місцевої політики, направленої на вирішення пріоритетних проблем у сфері громадського здоров'я для конкретної територіальної громади. Виконання даного завдання проводиться студентами в малих групах з послідуною презентацією та загальним обговоренням проекту на практичному занятті, для якого виділено 2 години навчального аудиторного часу.

Висновки. Саме практичне відпрацювання здобувачами освіти навичок розробки та аналізу конкретної регіональної або місцевої політики у сфері громадського здоров'я для конкретної територіальної громади і для наявних унікальних умов її реалізації забезпечує разом з засвоєнням теоретичного матеріалу набути необхідних компетентностей для послідуної реалізації ОФГЗ 6 в практичній діяльності.

Література

1. Tiina Laatikainen, Svitlana Pkhidenko. Competencies and training needs assessment of key public health workforce in Ukraine, 2021. Report has been prepared as part of the European Union funded Project “Support to Ukraine for developing a modern Public Health System”. УПНС. 91 р.
2. Затверджені стандарти вищої освіти. Сайт МОН України [Інтернет] [цитовано 10 лютого 2022]. Доступно на: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/zatverdzheni-standarti-vishoyi-osviti>
3. Myronyuk Ivan, Riabinchuk Mykhailo. APPLICATION OF WHO-ASPHER COMPETENCY FRAMEWORK FOR THE PUBLIC HEALTH WORKFORCE IN THE EUROPEAN REGION FOR CURRICULUM DEVELOPMENT AND ASSESSMENT OF LEARNING OUTCOMES IN UKRAINE. Ružomberské zdravotnícke dni 2021 – XV. Ročník: zborník z medzinárodnej konferencie. Ružomberok: VERBUM (November, 11-12, 2021). P. 105-108
4. Слабкий Г.О., Миронюк І.С., Білак-Лук'янчук В.Й. Щодо оволодіння магістрами теоретичними та практичними компетенціями відповідно до

ТЕРИТОРІАЛЬНІ ГРОМАДИ ЯК БАЗОВИЙ РІВЕНЬ ДІЯЛЬНОСТІ СИСТЕМИ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я ПО ЗБЕРЕЖЕННЮ ТА ЗМІЦНЕННЮ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНІ

Слабкий Г.О., Білак-Лук'янчук В.Й.
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
Кафедра наук про здоров'я

Ключові слова: громадське здоров'я, діяльність, територіальні громади.

Вступ. В Україні проводиться адміністративно-територіальна реформа відповідно до якої створені територіальні громади [1]. Територіальні громади, які є мінімальною територіальною одиницею в країні мають стати базовим рівнем для діяльності системи громадського здоров'я по збереженню та зміцненню здоров'я населення [2].

Мета дослідження: визначити напрямки діяльності системи громадського здоров'я по збереженню та зміцненню здоров'я населення на рівні територіальної громади.

Матеріали та методи. Використано системний та контент-аналіз. Матеріалами дослідження виступили законодавчі документи з питань адміністративно-територіальної реформи по створенню територіальних громад та діяльності системи громадського здоров'я.

Результати дослідження. Наказом Мінекономіки від 18.08.2020 № 1574 "Про затвердження Зміни № 9 до національного класифікатора ДК 003:2010» введено посади в систему громадського здоров'я **фахівець з громадського здоров'я** або **фахівець з довкілля та здоров'я** і епідеміолог, які мають забезпечити збереження та зміцнення здоров'я населення на рівні територіальної громади.

Нами визначено, що відповідно до затверджених ВООЗ основних оперативних функцій громадського здоров'я на рівні територіальних громад мають бути забезпечені наступні: епіднагляд та оцінювання стану здоров'я і благополуччя населення; моніторинг та реагування на небезпеки для здоров'я і під час надзвичайних ситуацій у сфері охорони здоров'я; захист здоров'я, у тому числі забезпечення безпеки навколишнього середовища, праці, харчових продуктів тощо; зміцнення здоров'я, у тому числі вплив на соціальні детермінанти і скорочення нерівностей за показниками здоров'я; профілактика хвороб, у тому числі раннє виявлення порушень здоров'я; забезпечення стратегічного управління в інтересах здоров'я і благополуччя; інформаційно-роз'яснювальна діяльність (адвокація), комунікація та соціальна мобілізація в інтересах здоров'я створення стійких організаційних структур і забезпечення їх фінансування.

Таким чином узагальнені задачі та функції громадського здоров'я на рівні об'єднаної територіальної громади полягають в сприянні збереженню та